

Broj/Broj: 03/1-50-1-9-11 /07
Sarajevo/Capajevu, 11. 12. 2007.

- Članovima Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH

**PREDMET: Izvješće o posjetu Stožera NATO-a –Bruxelles i Glavnom vojnom
zapovjedništvu NATO SHAPE – Mons, veza akt broj: 01,02,03-05-392/07**

U razdoblju od 11. do 14. studenog 2007. godine Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH (u dalnjem tekstu: ZP) posjetilo je Stožer NATO-a u Bruxellesu i Glavno vojno zapovjedništvo NATO SHAPE u Monsu. Izaslanstvo ZP-a činili su: Branko Zrno – predsjedatelj, Šefik Džaferović i Slobodan Šaraba - zamjenici predsjedatelja, Drago Kalabić, Vinko Zorić, Adem Huskić, Jozo Križanović, Mirko Okolić, Dušanka Majkić i Hazim Rančić - članovi, Dragica Hinić-tajnica, i Željko Grubešić - stručni savjetnik.

S izaslanstvom je putovala gđica Lejla Hadžihasanović- Stožer NATO-a u BiH.

Posjet Stožeru NATO-a u Bruxellesu ostvaren je uz potporu Sektora za javnu diplomaciju Stožera NATO-a u Bruxellesu.

12. studeni

Izaslanstvo ZP-a posjetilo je Stožer NATO-a u Bruxellesu i razgovaralo s njegovim predstavnicima.

- Izaslanstvo ZP-a je po dolasku u Stožer NATO-a u Bruxellesu pozdravio g. Michel Duray - stariji koordinator za zapadni Balkan iz Sektora javne diplomacije.

Gospodin Duray govorio je o temi: „Aktualni politički planovi NATO-a“.

U svome je izlaganju g. Duray naglasio da je moto aktualne politike NATO-a partnerstvo. Osvrnuo se na aktivnosti NATO-a do 11. 9. 2001. godine i nakon tog razdoblja.

Posebno je govorio o:

- aktivnostima NATO-vih trupa na Kosovu i Afganistanu,
- aktivnostima NATO-a u borbi protiv terorizma,
- značaju Vašingtonskog sporazuma,
- odnosima NATO-a s Rusijom, Ukrajinom i zemljama Mediterana,
- odnosima NATO-a i Europske Unije,
- pretvorbi sigurnosne koncepcije,
- razlikama između NATO-a i EU-a u pogledu rješavanja krize u Iraku,
- očekivanjima od Samita NATO-a 2008. Bukureštu.

Gospodin Erik Sandahl, predstavnik Sektora operacija NATO-a, govorio je o temi: „Aktualne operacije NATO-a, s težištem na zajedničkim operacijama na području zapadnog Balkana“.

U svojoj se prezentaciji osvrnuo na niz pitanja vezanih uz stanje na zapadnom Balkanu.

Kao sudionik događaja u BiH u razdoblju 1992-1995. (boravio je s kontigentom francuskih snaga u BiH), bio je vrlo konkretni u svome izlaganju.

Posebice se osvrnuo na sljedeće teme:

- mandati UN-ovih i NATO-vih snaga i moguće posljedice na terenu,
- Misija NATO-a u BiH od početka 1996. do danas, snage i misije IFOR-a, SFOR-a i EUFOR-a (naglasio je kako je: „Plaćena visoka cijena s kojom se nitko ne bi trebao igrati“),
- konktretne vojne mjere za suprodstavljanje međunarodnom terorizmu,
- oružje za masovno uništenje i nadzor nad postrojenjima za njegovu proizvodnju,
- strateški prioriteti NATO-a (kolektivna sigurnost, obrana od terorizma, prevencija sukoba, operacije u kriznim situacijama),
- zadaća NATO-a u BiH (podrška reformi obrane, podrška ICTY, suradnja s EUFOR-ovim snagama),
- priprema NATO-a za Samit NATO-a u Bukureštu,
- status NATO-vih snaga na Kosovu,
- položaj Rusije i Kosova,
- uloga i zadaća NATO-vih snaga u obučavanju vladinih snaga u Iraku.

Gospođa Alicia Ambos, predstavnica Sektora za sigurnosnu politiku i političke poslove, govorila je o temi: „Uloga NATO-a u borbi protiv terorizma“

U svome se izlaganju posebice osvrnula na koncepciju NATO-a u borbi protiv terorizma. U tom području temeljni zadaci ogledaju se u:

- zaštiti civilnog stanovništva,
- zaštiti komunikaciju i granica,
- suradnji NATO-a s međunarodnim organizacijama i UN-ovim Komitetom za borbu protiv terorizma,
- suradnji i razmjeni informacija NATO-a s EU (vojni i civilni aspekti suradnje),
- suradnji obavještajne zajednice NATO-a u razmjeni informacija nakon Samita NATO-a u Istanbulu 2004. godine,
- NATO-voj zaštiti neba,
- ulozi NATO-vog bataljuna za zaštitu od djelovanja nuklearnog oružja,
- gradnji povjerenja i mjerama za gradnju povjerenja,
- suradnji s Rusijom i zemljama Mediterana u borbi protiv terorizma (Maroko, Tunis, Jordan),
- Sigurnosnom sporazumu NATO-a s Katarom u borbi protiv terorizma.

Gospoda Monique Tuffelli-Pierre, voditeljica Sektora za suradnju, pozdravila je članove ZP-a u ime glavnog tajnika NATO-a. U svojem kratkom obraćanju izrazila je zadovoljstvo pristupanjem BiH Programu „Partnerstvo za mir“. Apelirala je na potrebu angažiranja svih bh. političkih subjekata na prevladavanju sadašnje situacije u BiH.

Gospodin Gabriele Gascone iz Ravnateljstva Euro-atlanskog partnerstva, Sektor sigurnosna politika i politički poslovi“ govorio je o temi: „NATO i zapadni Balkan i europska suradnja i PfP“.

U svome je izlaganju posebice naglasio ciljeve Programa „Partnerstvo za mir“. Primarni cilj toga Programa je integracija. Osvrnuo se na realizaciju aktualnih programa u zemljama kandidatima (Albanija, Hrvatska i Makedonija), te zemljama koje su pristupile realizaciji PfP programa (BiH, Srbija i Crna Gora).

Reforme i interoperabilnost moto su svih programa koje NATO nudi. Pri tome su mehanizmi za realizaciju reformi seminari, radionice i razmjena iskustava. Sigurnosni sporazum koji je potpisala BiH s NATO-om otvara brojne mogućnosti. Stoga je nužna njegova što hitnija provedba. Obveze se moraju ispunjavati jer je PfP program most za moguće sudjelovanje u realiziranju brojnih programa koje NATO nudi. Politička volja, uz jasno postavljene obrambene i sigurnosne ciljeve, omogućuju ostvarenje i kratkoročnih i dugoročnih ciljeva.

Programi čija se realizacija očekuje traže suradnju, stabilno sigurnosno okruženje i integraciju.

Programi djelovanja u kriznim situacijama su nužnost vremena.

Kada je u pitanju BiH, g. Gascone osobito je apelirao na potrebu institucionalnog jačanja međuresorne suradnje. Realizacija programa u BiH teći će otežano i sporo ako ne bude međuresorne suradnje. Pozvao je članove ZP-a da učine sve što mogu radi popravljanja stanja u tom segmentu i radi jasnog preciziranja obveza svih ministarstava i institucija uključenih u realizaciju NATO-vih programa.

Gospodin Rok Kosirnik, predstavnik Sektora za obrambenu politiku i planiranje, govorio je o temi: „NATO i reforma obrane u BiH“.

U svome se izlaganju osvrnuo na bh. prilike i realiziranje aktivnosti s NATO-om. Istaknuo je rezultate posjeta NATO-vog Tima Bosni i Hercegovini u rujnu 2007. Istaknuo je da u prosincu slijedi razgovor predstavnika BiH s predstavnicima 26 zemalja NATO-a. NATO brinu problemi prijenosa imovine i struktura proračuna za obranu, jer se preko 80% sredstava troši za osoblje. NATO brine i problem rješavanja viška lokacija i činjenica da je dnevno oko 10% vojnih snaga angažirano na osiguranju objekata, što je jedinstven slučaj u svijetu.

Gospodin Kosirnik osvrnuo se i na konkretnе probleme u realizaciji programa PARP, čije su mogućnosti velike. Međutim, sadašnji tempo rada mora biti brži i zahtjeva hitno rješavanje problema koji se ponavljaju i za koje, osim izražene volje, moraju postojati i rezultati.

Gospodin Oystein Bo, zamjenik šefa stalne Misije Norveške pri NATO-u, govorio je o aktivnostima Misije Kraljevine Norveške pri NATO-u. Činjenica je da je Veleposlanstvo Kraljevine Norveške u BiH kontakt-veleposlanstvo naše zemlje s NATO-om, obvezuje Norvešku da pomogne BiH. To se čini u mjeri u kojoj bh. vlasti trebaju definirati potrebe i ciljeve. Norveška sa slijepotijama gleda na svaki uspjeh u BiH. Sektor obrane i sigurnosti smatra uspješno reformiranim u jednoj vremenskoj fazi. Treba ići dalje te nadići sadašnje stanje kompromisom i brzim rješenjima prihvatljivim za sve.

Sastanak s g. Nikolom Radovanovićem, veleposlanikom BiH u Kraljevini Belgiji i Misiji BiH pri NATO-u

Gospodin Nikola Radovanović upoznao je članove ZP-a o aktivnostima Misije BiH pri NATO-u. U izlaganju se osvrnuo na stanje u Misiji i probleme koji prate rad Misije. Uz ostalo, istaknuo je sljedeće:

- u NATO-u općenito egzistira vrlo pozitivna percepcija pristupanja BiH Programu PfP;
- programi PARP i IPP uspješno se realiziraju i okončana je prva faza procjena;
- formirana su bh. koordinirajuća tijela za suradnju s adekvatnim komitetima NATO-a;
- NATO iznimno cijeni rad Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH u aktivnostima parlamentarnog nadzora nad obrambenim i sigurnosnim sektorom;
- nije dobro što se položaj BiH u NATO-u promatra samo kroz poziciju Oružanih snaga BiH;
- struktura bh. sudionika na brojnim seminarima i radionicama koje organizira NATO još nije prihvatljiva za NATO, jer su više nego što bi trebalo zastupljeni vojni u odnosu na civilne predstavnike. Ovaj odnos treba izmijeniti u idućem razdoblju;
- BiH još uvijek ne sudjeluje u NATO-vim operacijama, a i ova se aktivnost očekuje vrlo brzo;
- dužnosnici NATO-a zabrinuti su zbog činjenice što BiH ne šalje svoje predstavnike u Misiju

NATO-a u Bruxellesu i Odjel za partnersku suradnju PCC – SHAPE u Monsu. Ovo pitanje treba rješiti u što kraćem vremenu;

- u Misiji BiH pri NATO-u rade samo veleposlanik i vojno-politički savjetnik, što nije dovoljno da se odgovori na sve brojnije obveze. Razlog nedovoljne popune Misije potrebnim osobljem i PCC SHAPE u Monsu je, prema objašnjenu nadležnih ministarstava iz BiH, još uvijek neizvršena sigurnosna provjera za kandidate koji su aplicirali za postojeće pozicije. Veleposlanik i vojno-politički savjetnik u Misiji čekaju već pet mjeseci završetak procedure sigurnosne provjere i izdavanje adekvatne potvrde (certifikata) za pristup tajnim podacima. Zbog činjenice da nije urađena sigurnosna provjera i da im nije izdat certifikat za pristup tajnim podacima, ne dobivaju pozive za bitne sastanke koje organizira NATO;
- MVPBiH treba što prije u svojoj strukturi popuniti Odsjek za NATO, što bi stvorilo uvjete za unapređenje funkcionalne i međuresorne povezanosti s ministarstvima, a time bi nastup prema NATO-u bio ozbiljniji i sveobuhvatniji.

13. studeni

Članovi ZP-a posjetili su Glavno vojno zapovjedništvo NATO – SHAPE u Monsu.

Brigadni general Athanasios Panagiotopoulos, pomoćnik načelnika Stožera Glavnog vojnog zapovjedništva NATO-a, bio je domaćin članovima ZP-a u Monsu.

Sa svojim suradnicima održao je prezentaciju o temi: „Aktualne vojne operacije NATO-a“ Prezentacija je obuhvatila:

- Aktualnu situaciju NATO-vih operacija s vojnom strukturom NATO-a, pozicijama i strukturama NATO-vih zapovjedništava u svijetu,
- Aktualne operacije NATO-a u BiH, na Kosovu, Avganistanu i Mediteranu.

Izlaganje je obuhvatilo i problem u koordiniranju misija NATO-a i EUFOR-a u BiH, temelje transformacije NATO-a, krizne operacije, odnose NATO-a s Rusijom i Ukrajinom.

Nakon uvodnog izlaganja članovi ZP-a razgovorali su o prezentiranim problemima s pukovnikom Haraldom Borstrom - šefom Tima za NATO-ve operacije na Balkanu, s pukovnikom Jeffom Salterom iz Sektora vojnih operacija, s pukovnikom Jorn Niemannom – ravnateljem Centra za međunarodnu koordinaciju i sa Stefanom Oenningom – specijalnim savjetnikom u Vojnom zapovjedništvu NATO-a. Oni su odgovarali na pitanja članova ZP-a.

Nazočni visoki predstavnici NATO-a na kraju su razgovora poručili bh. dužnosnicima da što prije pošalju svoje predstavnike u Glavno vojno zapovjedništvo NATO-a, budući da ih svi relevantni subjekti u Monsu čekaju s nestrpljenjem i željom da nam pomognu.

Tijekom posjeta **Odjelu (Ćeliji) za partnersku suradnju PCC-a u Monsu**, pukovnici Voirel Berea i Ivan Anić, sa suradnicima, prezentirali su rad Odjela (Ćelije) za partnersku kooperaciju NATO-a.

U Odjelu je prezentiran aktualni trenutak u zemljama koje su pristupile Programu „Partnerstvo za mir“. Trenutačno 23 zemlje realiziraju brojne programe kroz PfP, sedam zemalja realizira program „Mediterskog dijaloga“, a šest zemalja program „Istanbuliske inicijative“.

Posebice se razgovaralo o planiranju u kriznim situacijama, pristupu sigurnosnim informacijama, vojnoj suradnji i NATO-vom pogledu na realiziranje aktualnih programa PARP i IPP u Bosni i Hercegovini. Data je opća pozitivna ocjena o aktivnostima koje poduzimaju bh. vlasti i strukture uključene u realizaciju aktualnih programa, s jasnom porukom da BiH što prije treba poslati svoje časnike u PCC u Monsu. Brojni poslovi i obveze BiH kao članice PfP-a to traže urgentno. Čelni ljudi PCC-a u Monsu velikodušno i spremni da pomognu BiH čekaju bh. časnike, poruka je iz Monsa.

ZAKLJUČCI:

1. Poruke NATO-vih predstavnika bh. vlastima su vrlo jasne, osobito u djelu koji se odnosi na potrebu hitnog slanja bh. predstavnika u Misiju BiH pri NATO-u, Glavno vojno zapovjedništvo NATO-a i Odjel (Čeliju) za partnersku suradnju - PCC.
2. Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH, putem ove informacije, informirat će Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH i Državnu međuresornu komisiju za suradnju s NATO-om o obavljenom posjetu, a osobito o sadržaju razgovora s veleposlanikom Nikolom Radovanovićem. U sklopu svojih nadležnosti, Povjerenstvo će zatražiti urgentno rješavanje problema vezanih uz popunu Misije BiH pri NATO-u i provođenje sigurnosne provjere, te izdavanja potrebnih certifikata osoblju Misije.

Predsjedatelj
Zajedničkog povjerenstva
Branko Zrno